

Η θέση του Αγίου Όρους για το θέμα της Μακεδονίας

Ἐκκλησις της Διπλῆς Ιερᾶς Συνάξεως
του Αγίου Ὁρους Ἄθω
δια το «Μακεδονικόν Ζήτημα»

Το Ἅγιον Ὄρος παραδεδομένον ολοψύχως εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς μετανοίας καὶ τῆς προσευχῆς ἀποφεύγει τὸν σχολιασμόν τῆς συντόμως παρερχομένης ἐπικαιρότητος. Ζων ὅμως κρισίμους καταστάσεις καὶ φοβούμενον κυφορίας ἐπικινδύνων γεγονότων συμπάσχει μετὰ τὸν θεόπλαστον ἄνθρωπον γεγονότα, τὰ καταφθάνοντα εἰς τὰς ἀκοάς του. Οὕτως ἀναγκάζεται ἐνίοτε εἰς λύσιν τῆς υπευθύνου σιωπῆς του, ὅτε ἡ ἀλήθεια διακυβεύεται καὶ ἡ Ἱστορία παραχαράσσεται. Τοιούτον τι συμβαίνει σήμερον δια τῆς υπούλου ἐπιθέσεως κατὰ τῆς ἐλληνικότητος τῆς Μακεδονίας.

Το Ἅγιον Ὄρος δια τῆς παρούσης ἐπιθυμεί νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν πρόληψιν παντός κακοῦ καὶ εἰς τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἡρεμίας καὶ ἡσυχίας, τὴν ὁποίαν μεγάλην ἀνάγκην ἔχει ὁ κόσμος. Εἰδήμονες ἐξεφράσθησαν ἤδη ἀρίστως καὶ περισσότερον ἐπιστημονικῶς περὶ τῆς ἐλληνικότητος τῆς Μακεδονίας. Εὐρήματα καὶ ἐπιγραφαί, πρόσωπα καὶ ὀνόματα καὶ γεγονότα ἐπιβεβαιώνουν περιτράνως τοῦ λόγου τὸ ἀληθές καὶ πᾶς τίμιος, εὐλικρινής καὶ πεπολιτισμένος ἄνθρωπος δύναται εὐχερῶς καὶ ἀνέτως νὰ ἀνεύρῃ ταῦτα, ὅπου ἀν θελήσῃ.

Ἡ Ἁγία Γραφή εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Προφήτου Δανιὴλ ἀναφέρει ἐξ αἰῶνας προ Χριστοῦ περὶ τοῦ

Ἕλληνας Βασιλέως ἐκ Μακεδονίας Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τοῦ οὐοίου το πολιτιστικόν ἔργον εἶναι γνωστόν εἰς ὅλους καὶ μοναδικόν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Εἰς δε τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἀναφέρεται ἐκτενῶς το ὄραμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Τρωάδα καὶ ἡ ἐπίσκεψις εἰς τὰς πόλεις τῆς Μακεδονίας, ἐνθα ομιλεῖ καὶ γράφει ἀριστοτεχνικῶς τὴν ἐλληνικὴν. Ἐνταῦθα συνηντήθη ὁ χριστιανισμός καὶ ὁ Ἑλληνισμός καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκυοφορήθη ὁ Βυζαντινός Πολιτισμός, ὁ οὐοίος ἕως τῆς σήμερον μαρτυρεῖται εἰσέτι εἰς ἅπασαν τὴν Μακεδονίαν καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἱεράν ἀθωνικὴν Χερσόνησον.

Ἡ ἀπόκοσμος μοναστικὴ πολιτεία τοῦ Ἀγίου Ὁρους εἰς τὴν οὐοίαν διαβιούν ἀπὸ αἰῶνων μετ' ἀδιασαλεύτου χριστιανικῆς εἰρήνης καὶ θεοδότου ομολογίας Ὁρθόδοξοι Μοναχοὶ ἀπὸ τὰς ἀνά τὴν Οἰκουμένην παροικίας τῶν Ὁρθοδόξων, βλέπουσα ταραχὴν, συνοχὴν καὶ ἀδικίαν ἐθνῶν εἰς τὰς γειτνιαζούσας χώρας τῶν Βαλκανίων, ποιεῖται θερμοτάτην ἐκκλησίαν πρὸς πάσαν κατεύθυνσιν καὶ πάντα ἀρμόδιον, παρακαλούσα καὶ προτρέπουσα τὰ πρὸς εἰρήνην, ἀσφάλειαν καὶ δικαιοσύνην.

Ἡ εἰρήνη, ὡς ἀπότοκος τῆς δοκαιοσύνης, θα φέρῃ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν τάξιν καὶ δὲν θα οδηγῇ εἰς ἀνιέρους πράξεις ἀνελευθερίας καὶ ἀθέσμων διεκδικήσεων. «Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικούντες ἐπὶ τῆς γῆς» κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφήν, διότι αὕτη θα διατηρήσῃ ἕκαστον λαόν ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτοῦ ἀνευ ἐπιθυμίας διεκδικήσεως ὅσων ἀνήκουν εἰς ἄλλους καὶ σφετερισμοῦ καὶ παραχαράξεως τῆς πνευματικῆς καὶ ἱστορικῆς κληρονομίας γειτόνων.

Οἱ Ἑλληνορθόδοξοι, δια μοναχῶν κυρίως πρωτεργατῶν, ὡς τῶν Θεσσαλονικέων αὐταδέλφων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, κατέστησαν μετόχους τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν τοὺς λαούς τῶν Βαλκανίων. Ἡ σαγινεύουσα Θεία Λατρεία εἰσήλθε εἰς τὴν ἀχανὴ Ρωσίαν καὶ λίκνον τοῦ μοναχισμοῦ τῆς χώρας αὐτῆς υπήρξεν ὁ ἱερός Ἄθως. Οἱ ἱεροὶ αὐτοὶ ἄνδρες καὶ ἄλλοι, τῶν οὐοίων ὁ κατὰλογος θα ἦτο μακρός, εἰς οὐδένα ἐπώλησαν τὴν ταυτότητά τῶν.

Θα ἀνέμενε κανεῖς ἀπὸ τοὺς λαούς τούτους νὰ εἶναι ευγνώμονες πρὸς τὸ Ἔθνος, τὸ οὐοίον τοὺς ἐνηργέτησεν. Ἐάν τούτο τυγχάνει δυσκατόρθωτον, τουλάχιστον ἀς μὴ ζητοῦν τίτλους ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῆς γῆς τῶν ευεργετῶν τῶν.

Κατανοοῦντες ευκόλως σήμερον ὅτι τὸ νεόκοπον κρατίδιον τῶν Σκοπίων ἐνδύεται ξένα ἐνδύματα καὶ παρουσιάζεται εἰς τὸν κόσμον δι' ὀνόματος ἀνήκοντος σαφῶς καὶ πλήρως τεκμηριωμένως ἱστορικῶς εἰς ἄλλους, ἡμεῖς οἱ μοναχοὶ ὡς ἀπόγονοι αὐτῶν, οἱ οὐοῖοι με θεῖον ζήλον μεταλαμπάδευσαν τὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τοὺς κύκλῳ λαούς, διαμαρτυρόμεθα δικαίως καὶ ἐντόνως. Τούτο πράττομεν, διότι διαβλέπομεν πρωτοφανὴ ἀδικίαν, ἡ οὐοία διασαλεύει ἐπικινδύνως τὴν θεῖαν εἰρήνην μετὰξὺ ομολόξων ομόρων λαῶν.

Παρακαλοῦμεν ἐκ βαθέων τοὺς ἀρχηγούς κυρίως τῶν Ὁρθοδόξων λαῶν, ὅπως μὴ στηρίζουν τὴν παράφορον ἀδικίαν αὐτήν καὶ γίνονται αἰτία ἐπικινδύνου ἀναταραχῆς, τὰς συνεπείας τῆς οὐοίας εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποφύγῃ καὶ ἡ ἡσυχαστικὴ ἀθωϊκὴ Πολιτεία.

Εἰρηνεύετε, λοιπόν, παρακαλοῦμεν ολοθέρμως ἐν ἑαυτοῖς καὶ μὴ μεταίρετε ὅρια αἰῶνια, τὰ οὐοία ἐχαράχθησαν δι' αἷματος. Ἡ εἰρήνη, ἐν τῶν πολιτιμωτέρων πραγμάτων εἰς τὸν κόσμον, εἶναι εὐκόλον νὰ χαθῇ εἰς ἐλάχιστον χρόνον καὶ ὑπὸ τοῦ παραμικροῦ ἀδεξίου χειρισμοῦ, ἡ ἐπαναφορά ὁμως αὐτῆς, ὡς γνωστόν, δὲν ἐπιτυγχάνεται ἀν δὲν δεχθῇ σπονδὰς ἀνθρωπίνου αἵματος, συνοδευομένας ὑπὸ χειμάρρων δακρύων.

Εἰρηνεύετε, διότι ἡ μακαριότης τῶν λαῶν δὲν στηρίζεται εἰς τοὺς σφετερισμούς, τὰς παραχαράξεις, τὰς ἀθέσμους ἀναγνωρίσεις, τὰς διαρπαγὰς, τὰς ἐπεκτάσεις ἀλλὰ μάλλον εἰς τὴν φιλοπονίαν, τὴν πρόοδον καὶ τὴν εἰρήνευσιν. «Ἵπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου» καὶ τῶν γειτόνων ἡμῶν νυχθημερόν ἐκτενῶς προσευχόμεθα διαπύρως πρὸς τὸν Εἰρηνάρχη, Εἰρηνodότην καὶ Εἰρηνofόρον Ουράνιον Πατέρα ἡμῶν ἵνα παράσχῃ αὐτήν δαψιλῶς εἰς τὴν ἐξαιρετικῶς ευαίσθητον περιοχὴν τῶν Βαλκανίων εἰς τὸν γεωγραφικόν χώρον τῶν οὐοίων ὑπάγεται καὶ ἡ αὐτοδιοίκητος, ὑπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικυριαρχίαν καὶ τὴν ευλογούσαν σκέπην τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, υπερχιλιετῆς ἀγιoreτικὴ Πολιτεία.

Ομιλούμεν όχι δια να ομιλώμεν απλώς, μη αποβλέποντες εις ανθρωπίνους σκοπιμότητας και εκτιμήσεις. Αναφερόμεθα όχι εις αλλοθρήσκους αλλ' εις ομοδόξους, τους οποίους από αιώνων συνδέει κοινή πίστις και παράδοσις ιερά. Η διάστασις μεταξύ ομοδόξων λαών είναι φοβερόν και λυπηρόν πράγμα. Διό και το Σχίσμα των Σκοπίων αποτελεί πηγήν πολλών δεινών, εν των οποίων είναι και η επέκτασις της Ουνίας, το ανόσιον έργον της οποίας έχει ήδη καταδικασθή από πάντας τους Ορθοδόξους λαούς.

Άπαντες ημείς, οι φέροντες το τίμιον μοναχικόν ένδυμα ως στολήν υπηρεσίας της προς Θεόν και άνθρωπον αγάπης, εν νηφαλιότητι και ειρήνη καρδιάς ποιούμεν έκκλησιν προς πάσαν κατεύθυνσιν δια την εξαφάνισιν της αδικίας και την αποσόβισιν τν εξ αυτής κινδύνων, της οικειοποιήσεως δηλονότι υπό των Σκοπίων όλως ξένων τίτλων και συμβόλων.

Απευθύνομεν έκκλησιν προς τους άρχοντας των Σκοπίων, να αναθεωρήσουν την στάσιν των και να συμβάλουν εις την εδραίωσιν της σταθερότητος, ίνα γευθούν και ούτοι τους γλυκείς καρπούς του ημέρου βίου, ως μέγα μέρος του λαού των ασφαλώς επιθυμεί. Διότι θεωρούμεν βέβαιον ότι οι κάτοικοι των Σκοπίων θα κατανοήσουν ότι σφετεριζόμενοι ξένα στοιχεία, δεν αδικούν μόνο εκείνους εις τους οποίους ανήκουν ταύτα αλλά κυρίως αδικούν τους εαυτούς των, ως να μην έχουν ιδικήν των παράδοσιν και πολιτισμόν.

Απευθύνομεν λόγον αναθεωρήσεως προς τους ηγέτας ομοδόξων λαών και μάλιστα ενίους εξ αυτών, οι οποίοι δια της αναγνωρίσεως του ως άνω κρατιδίου δημιουργούν μέγα πρόβλημα εις την ειρήνην τν Βαλκανίων.

Εν ταπεινώσει λόγον φιλαδελφίας απευθύνομεν και προς τους αγιωτάτους Ποιμενάρχας των Ορθοδόξων Εκκλησιών, των φίλων χωρών, ίνα δια της εγκαρδιότητός των και δια τρόπων, τους οποίους καλύτερον γνωρίζουν εκείνοι, συμβάλουν εις την απομάκρυνσιν των μελανών νεφών εκ των συνόρων μας.

Εις τας ευγενείς καρδιάς και την ορθήν κρίσιν των ηγετών της Δύσεως και της μεγάλης υπερατλαντικής χώρας των Η.Π.Α. απευθύνομεν λόγον, ίνα κατά το μέτρον των δυνάμεών των επέμβουν, ίνα επικρατήση πολιτική νηνεμία, ελευθεροποιός και χαροποιός δια πάντας. Η μικρά Ελλάς έχει μεγάλην την προσφοράν εις τον παγκόσμιον πολιτισμόν και η ελαχίστη ανταπόδοσις ταύτης θα ήτο η άμεσος δικαίωσίς της.

Τελευταύοντες, ημείς οι πολυετώς ασκούμενοι και αγωνιζόμενοι εις Άγιον Όρος, ένα πνευματικόν χώρον με Πανορθόδοξον και Οικουμενικήν αποστολήν, οι χίλια έτη και πλέον ειρηνικώς διαβιούντες και τύπον εις πάντας παραδίδοντες αγαστής συμβιώσεως• οι εν τη πολυωδύνω ταύτη περιοχή της Μακεδονίας εγκαταβιούντες και Αγιορείται άπαντες καλούμενοι• εν μια καρδιά και χείλεσιν αναξίοις υψώνομεν ικετήριον φωνήν προς τον Φιλάνθρωπον Θεόν ημών, όπως λαλήση εις τας καρδιάς των κρατούντων και συνετίση ταύτας προς ειρήνευσιν των λαών και αποσόβησιν παντός κακού. Αμήν.

Άπαντες οι εν τη Εκτάκτω Διπλή Ιερά Συνάξει Αντιπρόσωποι και Προϊστάμενοι των είκοσιν Ιερών και Ευαγών Μονών του Αγίου Όρους Άθω.

20 Αυγούστου 1992